

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z odwołania A. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Warszawie
o wypłatę emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 7 lutego 2024 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 31 maja 2022 r., sygn. akt III AUa 2139/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Decyzją z 13 marca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie, po rozpoznaniu wniosku z 28 lutego 2019 r., przyznał A. K. emeryturę z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego od 1 stycznia 2019 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Wysokość świadczenia wyliczona według zasad z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270), czyli w formule zdefiniowanej składki, wyniosła 3.138,03 zł. Z uwagi na zbieg prawa do więcej niż jednego świadczenia Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiesił prawo do emerytury (zawieszając jej wypłatę). Od decyzji tej odwołał się wnioskodawca, wnosząc o jej zmianę przez niezawieszenie wypłaty przyznanej emerytury i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych prawem.

Wyrokiem z 28 września 2021 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że nakazał podjąć wypłatę świadczenia emerytalnego przyznanego A. K. w decyzji z 13 marca 2019 r.

W sprawie ustalono, że wnioskodawca (urodzony [...] 1953 r.) pełnił służbę w Wojsku Polskim od 1 sierpnia 1973 r. do 2 września 1998 r. Od 1 stycznia 1980 r. do 30 kwietnia 1984 r. wnioskodawca był zatrudniony w Ministerstwie [...], zaś od 1 lipca 1984 r. do 2 września 1998 r. w Ministerstwie [...] w wymiarze pełnego etatu. W tym czasie pełnił również służbę wojskową i okres ten miał wpływ na prawo do świadczenia z Wojskowego Biura Emerytalnego. Decyzją z 23 listopada 1998 r. Wojskowe Biuro Emerytalne w Warszawie przyznało wnioskodawcy emeryturę wojskową od 1 października 1998 r. Do wysługi emerytalnej został zaliczony okres od 1 sierpnia 1973 r. do 2 września 1998 r. Od 3 września 1998 r. do 28 lutego 2019 r. odwołujący się w dalszym ciągu był zatrudniony w Ministerstwie [...]. Pracodawca odprowadzał z tytułu jego zatrudnienia należne składki emerytalno-rentowe. Okres ten nie podlegał zaliczeniu do okresu, który stanowił podstawę ustalenia jego świadczenia emerytalnego-wojskowego.

Decyzją z 9 października 2001 r. Wojskowe Biuro Emerytalne w Warszawie określiło wysokość emerytury wojskowej wnioskodawca, przyjmując, że procentowy wymiar emerytury, przy zachowaniu zasady nieprzekraczania 75% podstawy wymiaru, wynosi 75% tej podstawy.

Postanowieniem z 8 lipca 2020 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zawiesił niniejsze postępowanie ze względu na to, że rozstrzygnięcie sprawy zależało od rozstrzygnięcia sprawy XIV U 1258/19 o wartość kapitału początkowego. Podobnie bowiem jak w sprawie niniejszej, odwołujący się kwestionował niezaliczenie do kapitału początkowego okresu zatrudnienia pokrywającego się z okresem służby.

Wyrokiem z 15 lipca 2020 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, sygn. akt XIV U 1258/19, zmienił zaskarżoną w tej sprawie decyzję organu rentowego, ale jedynie w nieznacznej części, stwierdzając, że do ustalenia wartości kapitału początkowego A.K. należy przyjąć wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego 27,82% oraz że kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosi 5647,18 zł, a w pozostałym zakresie oddalił odwołanie i zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu. Wyrokiem tym Sąd Okręgowy przesądził, że odwołujący się

posiada prawo do emerytury wojskowej od 1 października 1998 r. i do jego usługi emerytalnej podlega zaliczeniu część spornego okresu od 1 sierpnia 1973 r. do 2 września 1998 r. Stąd w świetle powyższego uregulowania Zakład Ubezpieczeń Społecznych zasadnie nie uwzględnił tego okresu przy obliczeniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego.

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 31 maja 2022 r., na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Warszawie, zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 28 września 2021 r. w ten sposób, że oddalił odwołanie A. K. od decyzji organu rentowego z 13 marca 2019 r.

W wywiedzionej od powyższego wyroku skardze kasacyjnej ubezpieczony, zaskarżając orzeczenie w całości, podniósł zarzuty naruszenia: 1) art. 229 k.p.c., przez dowolne uznanie przez Sąd Apelacyjny, że skarżący nie kwestionował, iż emerytura przyznana na podstawie ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 1994 r. Nr 10, poz. 36 ze zm.) jest wyższa niż na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.). Skarżący w odwołaniu wskazał, że nie zostało ustalone, które świadczenie zamierza wybrać oraz w świetle braków decyzji nie jest dla niego jasne, jaka powinna być prawidłowa wysokość emerytury w ramach systemu powszechnego. Jednocześnie do czasu dokonania ustaleń przez ZUS dotyczących okresu służby wojskowej, prognozowana emerytura w oparciu o przepisy ustawy emerytalnej miała wynosić więcej niż wysokość emerytury wojskowej. Naruszenie to miało istotny wpływ na treść wyroku, gdyż doprowadziło do ustalenia, że zachodzą podstawy do wypłaty wyższego świadczenia, a co za tym idzie - wypłaty świadczenia przez ZUS zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS; 2) art. 373¹ w związku z 139 § 1 k.p.c., przez uznanie, że w niniejszej sprawie skutecznie podjęto próbę doręczenia skarżącemu odpisu apelacji, a w konsekwencji miała miejsca tzw. fikcja doręczenia. Tymczasem do takiej próby nie doszło, co pozbawiło skarżącego możliwości obrony swoich praw, a w konsekwencji nieważność postępowania; 3) art. 95 ust. 1 w związku z art. 2 ust. 1 oraz art. 5 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przez wadliwą wykładnię polegającą na tym, że dla oceny, które świadczenie, tj. na podstawie systemu

powszechnego czy wojskowego, ma być wypłacone z racji na to, iż jest korzystniejsze, należy wziąć pod uwagę wysokości każdej z emerytur (tj. wojskowej oraz powszechnej) obliczonych w całości z pominięciem zazębiających się okresów, które były brane pod uwagę przy ich ustalaniu. Wykładnia taka prowadzi do tego, że przynajmniej części składek odprowadzanych na rzecz każdego z tych systemów nie ma żadnego odzwierciedlenia w symulacji wysokości świadczenia emerytalnego; 4) art. 95 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że zasadne jest zawieszenie wypłaty świadczeń emerytalnych ze środków FUS w przypadku żołnierzy, którzy rozpoczęli służbę przed 1 stycznia 1999 r., także w razie braku możliwości uwzględnienia składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe przypadających po zakończeniu służby wojskowej, mimo że emerytura wojskowa została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy zaopatrzeniowej.

Mając na względzie powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie w innym składzie; ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty. Ponadto wniósł o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych prawem.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na nieważność postępowania związaną z sugerowaną wadliwością doręczenia odpisu apelacji, oczywistą zasadność skargi oraz na potrzebę wykładni art. 95 ust. 1 i 2 w związku z art. 2 ust. 1 oraz art. 5 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Organ rentowy nie wniósł odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie warto podkreślić, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji

kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej, jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. W konsekwencji tego, w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym między innymi na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Ustawodawca konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) oraz obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu,

iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/08, LEX nr 459291; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 404134 i z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący przytacza trzy podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, w tym najdalej idący zarzut nieważności postępowania.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do sugerowanej nieważności postępowania, należy zauważyć, że w orzecznictwie zgodnie przyjmuje się (na gruncie art. 401 pkt 2 i art. 379 pkt 5 k.p.c.), że wskazanie na pozbawienie możliwości działania (obrony swych praw) ma miejsce tylko wówczas, gdy doszło do całkowitego pozbawienia możliwości obrony przez stronę, a więc gdy znalazła się ona w takiej sytuacji, gdy nie tylko ograniczono lub utrudniono jej przedstawienie i popieranie swojego stanowiska w toczącym się postępowaniu, ale także, gdy było to wynikiem naruszenia przepisów prawa procesowego przez sąd lub inną stronę (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 lipca 1974 r., II CR 331/74, OSNCP 1975 nr 5 poz. 84; z dnia 14 czerwca 1968 r., I CR 432/667, OSNCP 1969 nr 7-8, poz. 137; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 października 1999 r., II UKN 174/00, OSNAPiUS 2001 nr 4, poz. 133; z dnia 21 września 2007 r., V CZ 88/07, LEX nr 486003). Zapatrywanie to zmusza do zindywidualizowania oceny stosownie do okoliczności sprawy.

Bezsprzecznie pełnomocnik odwołującego się nie złożył odpowiedzi na apelację. Wyrok Sądu drugiej instancji, zmieniający rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego, został wydany na posiedzeniu niejawnym. O wyroku pełnomocnik skarżącego dowiedział się w chwili doręczenia mu odpisu orzeczenia (doręczenie przez Portal Informacyjny zgodnie z pismem z 19 września 2022 r.). Dnia 23 września 2022 r. pełnomocnik stawił się w Sądzie celem przejrzenia akt sprawy. W aktach sprawy zalega elektroniczne potwierdzenie odbioru wskazujące na

niepodjęcie przesyłki w terminie mimo podwójnego awizowania (20 grudnia 2021 r. i 28 grudnia 2021 r.).

Zgodnie z art. 139 § 1 k.p.c., w razie niemożności doręczenia w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających, pismo przesłane za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe należy złożyć w placówce pocztowej tego operatora, a doręczane w inny sposób - w urzędzie właściwej gminy. Zawiadomienie o złożeniu pisma umieszcza się w drzwiach mieszkania lub biura adresata lub oddawczej skrzynce pocztowej, ze wskazaniem, gdzie i kiedy pismo złożono, oraz z pouczeniem, że należy je odebrać w terminie siedmiu dni od dnia umieszczenia zawiadomienia. W przypadku bezskutecznego upływu tego terminu, czynność zawiadomienia należy powtórzyć.

Doręczenie przewidziane w art. 139 § 1 oparte jest na domniemaniu, że pismo sądowe dotarło do rąk adresata i że w ten sposób doręczenie zostało dokonane prawidłowo. Domniemanie to jest jednak wzruszalne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2002 r., I CKN 861/00, LEX nr 56892). Generalnie przyjmuje się, że domniemanie to można obalić, między innymi, przez wykazanie, że adresat pisma z przyczyn od niego niezależnych nie mógł odebrać przesyłki i dowiedzieć się o jej treści (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2014 r., I CSK 289/13, OSNC 2015 nr 2, poz. 26 i powołane w nim orzeczenia). Nie jest przy tym wystarczające samo zaprzeczenie adresata, że nie powziął wiadomości o złożeniu pisma w danym urzędzie, lecz konieczne jest poparcie twierdzenia dowodami na uprawdopodobnienie okoliczności niepowzięcia wiadomości o piśmie (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 września 2002 r., SK 35/01, OTK - A 2002 nr 5, poz. 60; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 1970 r., I PZ 53/70). Dowodem świadczącym o naruszeniu bądź braku naruszeń procedury doręczania przesyłki mogą być wyniki procedury reklamacyjnej wszczętej u operatora pocztowego. Niewystarczające w tym zakresie jest jedynie ogólne stwierdzenie o dość częstych incydentach i nieprawidłowościach przy doręczaniu korespondencji sądowej za pośrednictwem operatora pocztowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 września 2017 r., III UK 198/16, LEX nr 2390699).

Pełnomocnik skarżącego dołącza do skargi informację od operatora pocztowego będącą reakcją na złożoną reklamację. Jednakże jest to reklamacja nie dotycząca przesyłki awizowanej, zwróconej Sądowi drugiej instancji po dwukrotnym awizowaniu w grudniu 2022 r. Odpowiedź Poczty Polskiej została sporządzona 13 stycznia 2021 r. i dotyczy skargi z 21 grudnia 2020 r. Istotnie z pisma tego wynika, że pełnomocnik składał liczne skargi na proces doręczania przesyłek, przy czym w swoim stanowisku operator pocztowy nie uznał, by z jego strony dochodziło do naruszeń przepisów. Kluczowy dla oceny naruszenia art. 139 § 1 k.p.c., a w konsekwencji pozbawienia strony możliwości obrony swoich praw, jest jednak fakt, że pełnomocnik skarżącego nie wykazuje naruszenia wskazanego przepisu, ani nie uprawdopodabnia jego naruszenia. Okolicznością uprawdopodabniającą wadliwe doręczenie nie może być samo twierdzenie pełnomocnika o uchybieniach ze strony operatora pocztowego, poparte pismem sprzed roku od kwestionowanego zdarzenia. Po uzyskaniu informacji o wydaniu wyroku przez Sąd drugiej instancji, po niezwłocznym zapoznaniu się z aktami sprawy, pełnomocnik skarżącego nie wystąpił do operatora pocztowego z reklamacją, dokładając tym samym należytej staranności w następczym wykazaniu pozbawienia możliwości obrony praw swojego mocodawcy.

Skoro skarżący nie wzruszył domniemania doręczenia odpisu apelacji, to nie można uznać, aby doszło do naruszenia art. 139 § 1 k.p.c., a w rezultacie tego przyjąć, że nastąpiła nieważność postępowania przez pozbawienia strony możliwości obrony swoich praw.

Przechodząc do wskazywanej przez skarżącego potrzeby wykładni art. 95 ust. 1 i 2 w związku z art. 2 ust. 1 oraz art. 5 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wypada przypomnieć, że oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., to jest istnieniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Wątpliwości te i rozbieżności należy przytoczyć, przedstawiając ich doktrynalne lub orzecznicze

źródła (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365 i z dnia 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Powołanie się na rozbieżności w orzecznictwie wymaga ponadto przytoczenia i poddania analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124). Twierdzenie o występowaniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów jest uzasadniony tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących owo zagadnienie. Oczywiście jest, że budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi mieć zastosowanie w sprawie, a jego wykładnia - mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest jednak sam przepis, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu. Stąd też wspomniane wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, by ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów. W tym wyraża się publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej. Celem realizowanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni przepisów prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego, a nie korekta orzeczeń wydawanych przez sądy powszechne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

Wskazane przez skarżącego wątpliwości nie dotyczą stosowania art. 95 ust. 1 i ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Nie odnoszą się do kwestii zastosowania wobec wnioskodawcy wyjątku zawartego w art. 95 ust. 2. Zresztą, próba wykazania potrzeby wykładni art. 95 ust. 2 w świetle uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r., III UZP 7/21 (OSNP 2022 nr 6, poz. 58) byłaby bezskuteczna. W powołanej uchwale, w pełni zaaprobowanej przez Sąd drugiej instancji, przyjęto, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez niego (art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 291 ze zm. w związku z art. 7 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 586 ze zm.).

Z całokształtu przedstawionych przez pełnomocnika skarżącego wątpliwości i zarzutów można wywnioskować, że jego celem jest wykazanie, iż ustalając wysokość emerytury powszechnej i wojskowej w kontekście art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej, nie można dopuścić do pominięcia niektórych okresów ubezpieczenia (zazębiających się z okresem służby). Innymi słowy, że wysokość świadczenia emerytalnego przyznanego z systemu powszechnego powinna uwzględniać okres służby wojskowej. Nie jest to jednak zagadnienie odnoszące się do normy zawartej w art. 95 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wyrażającej prostą zasadę kolizyjną, że w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Powołany przepis nie jest podstawą wyliczenia wysokości emerytury.

Wątpliwości co do zastosowania art. 5 ust. 2a ustawy emerytalnej mogłyby zostać podniesione w sprawie o wysokość świadczenia emerytalnego, nie zaś o jego wypłatę. Skarżący w obecnej sprawie nie kwestionował wysokości świadczeń, lecz dążył do wypłaty obu emerytur – z systemu powszechnego i zaopatrzeniowego.

Artykuł 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS umożliwia emerytowanym żołnierzom zawodowym i funkcjonariuszom służb mundurowych nabycie prawa do emerytury z powszechnego systemu emerytalnego, po spełnieniu jego ustawowych przesłanek. W przypadku sprzężenia tego prawa nie tylko z wiekiem emerytalnym, ale także z posiadaniem wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych (przy emeryturze z systemu zdefiniowanego świadczenia), w stażu emerytalnym nie uwzględnia się okresów służby wojskowej oraz służby w formacjach "mundurowych", jeżeli z tego tytułu ustalono prawo do świadczeń pieniężnych określonych w ustawach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb mundurowych (art. 5 ust. 2a ustawy emerytalnej). Tak samo jest w przypadku emerytury z systemu zdefiniowanej składki przewidzianej dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. i niepowiązanej z posiadaniem wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych, gdyż o prawie do niej decyduje wyłącznie wiek emerytalny oraz zgromadzony kapitał składkowy pochodzący z "cywilnego" okresu ubezpieczenia (nie dotyczy to zwolnionych ze służby żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb mundurowych, którzy nie mają ustalonego prawa do świadczeń określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób lub którzy prawo to utracili - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2019 r., I UK 426/17, OSNP 2019 nr 9, poz. 114).

Przesłanka przedsądu wynikająca z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. musi mieć zastosowanie w sprawie, a wykładnia przepisu - mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Pomijając wątpliwości interpretacyjne związane z art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zagadnienia zaliczalności okresów służby i okresów składkowych nie mają takiego charakteru, nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, skoro wysokość świadczenia zaopatrzeniowego wynika z nieobjętej sporem decyzji właściwego organu, a wysokość świadczenia emerytalnego obliczonego według zasady zdefiniowanej składki została zweryfikowane wbrew oczekiwaniom skarżącego w innym toczącym się postępowaniu (o wysokość kapitału początkowego). Choć na dzień składania odwołania wnioskodawca mógłby mieć wątpliwość co do wysokości świadczenia emerytalnego, to jednak w świetle późniejszego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 15 lipca 2020 r., sygn. akt XIV U 1258/19, wątpliwości te powinny

zostać rozwiane, a wysokość emerytury z systemu powszechnego ostatecznie ustalona. Nie można więc w tym stanie rzeczy mówić o oczywistej zasadności skargi w zakresie wskazanym przez skarżącego, a polegającej na rzekomo dowolnym uznaniu przez Sąd Apelacyjny, że skarżący nie kwestionował, iż emerytura przyznana na podstawie ustawy zaopatrzeniowej jest wyższa niż na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Konkludując, należy stwierdzić, że przedmiotem sporu w rozpoznawanej sprawie było wstrzymanie wypłaty emerytury z systemu powszechnego z uwagi na zastosowanie art. 95 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Nie można uznać, aby wykładnia art. 95 ust. 1 i 2 tej ustawy dalej wywoływała wątpliwości w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r. Sporna w sprawie nie była wysokość emerytury ustalona dla ubezpieczonego urodzonego po 1948 r. według zasady zdefiniowanej składki. Spór co do wysokości kapitału początkowego, a w jego ramach - także co do zaliczenia okresu służby wojskowej do okresu składkowego został rozstrzygnięty w wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 15 lipca 2020 r., sygn. akt XIV U 1258/19, niebędącym przedmiotem zaskarżenia badanej skargi kasacyjnej.

W tym stanie rzeczy, Sąd Najwyższy postanowił odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, zgodnie z art. 389⁹ § 2 k.p.c.

[SOP]

[a!]